

A projektmegvalósítás eredményeinek áttekintése

A 2006/2007-es tanév során kezdeményezőkézségünknek, kreatitásunknak és elkötelezettségünknek köszönhetően, sikerült ledolgozni a terveinkhez képest, rajtunk kívülálló okokból eredő lemaradásunkat. A kifizetések csúszása miatti likviditási gondokat a számlák rendezésének átütemezésével és EPEJ-ek készítésével próbáltuk megoldani. A projekt megvalósítása – eszközbeszerzés, implementáció, integráció – terv szerint haladt. A kötelező képzések lezajlottak. A mentorok az együttműködés zárásakor elismerően nyilatkoztak a projektben folyó munkáról. A pedagógiai program módszertani melléklete elkészült. Megtörtént a helyi tanterv módosítása a következő tantárgyakhoz:

- magyar, matematika, kémia, természetismeret testnevelés tantárgyaknál.

A kompetencia-alapú képzés jelenlegi helyzete:

- A tantestület felkészítése megtörtént.
- A 2006/2007-es tanévben az 1.5.7. évfolyamon az adaptált tantervek felhasználásával folyt a munka.
- A 2007/2008-as tanévben már érintett tanulócsoporthoz felmenő rendszerben folytatódik az adaptációs tevékenység, és belépnek a következő 1.5.és 7.évfolyamok.

A központi képzéseken való részvétel, a programcsomagok megismerése és használata, az intézményen belüli kisebb és nagyobb csoportokban való sokrétű munka jelentősen alakította a megvalósítók szemléletét, fejlesztette szakmai-módszertani kultúráját.

Ez a változás a rendelkezésre álló anyagok és módszertan segítségével jelentősen átalakította a tanulókkal való együttműködést, javította annak hatékonyságát.

A megvalósítók egységesen összességében pozitív visszajelzéseket adtak a programcsomagok szakmai színvonaláról, a bennük foglalt módszertani ajánlásokról. Szívesen dolgoznak az új módszerekkel, a rendelkezésre álló anyagokkal. Jelentősen megnövekedett azonban a tanórákra való felkészülés időtartama. Komoly erőfeszítést okoz a szaktanárok számára, hogy a fejlesztők által alaposabb felkészültségű, jobb képességű tanulócsoporthoz elkészített programcsomagokat

a helyi viszonyokra adaptálják. A munkaközösségeken belül a megvalósítással kapcsolatos együttműködés példamutatóan működik.

A kompetencia-alapú oktatás bevezetése és elterjesztése, a módszertani kultúra fejlesztése, a multimédiás eszközök számának növelése hozzájárult kitűzött feladataink megvalósításához:

- A programcsomagok – a kidolgozott tananyagok, tanmenetek, módszertani ajánlások - a képzésekkel együtt olyan eszköztárhoz juttatták a tanárokat, amelyek nagymértékben segítik a tanulók sokrétű fejlesztését, megkönnyítik az ismeretsajátítás folyamatát.
- Az eszközhasználat elterjesztése, a tanárok SDT-re vonatkozó ismereteinek bővülése lehetővé teszi a tanítási folyamatban a többcsatornás érzékelés szerepének növelését, - ezáltal a könnyebb ismeretsajátítást a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek körében is. Lényegesen javul a tananyag elsajátításának hatékonysága.

Az intézmény vezetése és a projektmenedzsment a naprakész információszerzés, tájékoztatás és az időben való adatszolgáltatás érdekében folyamatosan tartja a kapcsolatot a pályázat megvalósulását segítő szakmai szervekkel, részt vett a pályázathoz kapcsolódó rendezvényeken. A közreműködő szervezettel, a munkatársakkal való együttműködés segítette a projekt megvalósítását.

A nyílt napon résztvevő kollégák pozitív visszajelzései a tanári és tanulói elégedettség azt mutatja, jó úton járunk, iskolánk a vállalt évfolyamokon bevezette a kompetencia alapú oktatást és készen áll annak kiterjesztésére az intézmény többi évfolyamára is.

Palásti László
szakmai munkaközösség vezető

Matematika-logika kompetenciaterület A modul 1.-2. osztály

A kompetencia alapú oktatásról már korábban hallottam a híradásokban és olvastam a szakmai folyóiratokban, hogy szakemberek olyan módszereket dolgoznak ki, amivel gyermekeink „alkalmazható” tudásra tesznek szert az iskolában.

Kíváncsivá tett, milyen eszközökkel, módszerekkel lehet jobb eredményt elérni az oktatásban, ezért vettem részt a pályázatban.

Lelkesen indultam a továbbképzésekre. Nem bántam meg, mert sok új dolgot tanultam. Számomra kezdetben nem volt megnyugtató, hogy a kipróbálók egy-két évvel jártak előttünk és nagyon nem értettem, hogy 2006 szeptemberében ezzel a módszerrel kezdtük a tanítást és augusztus végén volt az első továbbképzés ezzel kapcsolatban.

Kapkodónak éreztem a saját hozzáállásomat is emiatt. Hiszen nem éreztem, hogy megfelelően felkészült vagyok a feladatra. De a kezdeti nehézség - sok munkával igaz-, úgy érzem meghozta a gyümölcsét.

A modulajánlások azzal kezdődnek, hogy „ Nem lehet és nem szabad kötelező jellegű előírásnak tekinteni...” De én úgy gondoltam, ha most első körben sem követem az utasításokat, ajánlásokat akkor hogyan fogom látni az eredményt- milyen tanácsokat tudok adni a kollégáknak a tantestületben? –Így igyekeztem betartani az ajánlásokat. Amiben változtattam, az óra eleji gyakorlás azt mindig beillesztettem a tanítási óra elejére.

Tapasztalatom az első osztály végére a tanulóim a számokat szabályosan írják, amit az alapos írás előkészítésnek köszönhetek. Biztonságosan mozogtak a 20-as számkörben. - Három tanuló kivételével, aki eszköz segítségével végezte a feladatokat, de mind a hárman önmagukhoz képest sokat fejlődtek, hiszen az óvodából olyan képességbeli hátrányokkal érkeztek, hogy 2006. szeptemberében még remélni sem mertem, hogy idáig eljutunk. Nem okozott gondot a számok ismerete, szomszédjai, műveletek végzése stb. Úgy láttam sokkal eredményesebb a műveletek végzése tízesátlépéssel a „tojástartó módszerrel”, sokkal látványosabb, élménydúsabb, mint amit eddig alkalmaztam. Tetszett ahogy megközelítettük a matematikai problémákat, a mindennapi életünkből vett feladatokkal, amit a tanulóknak kell megoldani / mindig életszerűek voltak/, ez kedvezően hatott a

fejlődésükre, gyakorlatiasabban közelítenek a megoldandó feladat felé, ami eddig nem volt rájuk jellemző. Szerintem az is nagyon jó ebben a koncepcióban, hogy a mértékegységekkel életkoruknak megfelelően, tapasztalás útján ismerkedünk, - szerintem főleg egy első osztályos gyermekkel betanítani a mértékegységek jeleit stb. hiszen nem tud vele mit kezdeni. Nagyon nagy segítséget jelentett a számomra, hogy sok eszközt: applikációs képeket, játékpénzt, kész fóliákat stb. kaptunk segítségül. Könnyítette a dolgomat, így is sok időt elvett a termékek gyűjtése, szárítása, rendszerezése.

2. osztály év elején nagyon jónak és hasznosnak találtam a hosszú ismétlési szakaszt, és bevezetést a szorzó és bennfoglaló táblákhoz. Eredményesnek találtam, hogy a mértékegységeket egy blokkban év elején vesszük és egész évben visszatérhetünk a feladatok kapcsán.

Eredményes, hogy a számkört apró kislépésekkel bővítettük, így a tanulók ismerete jobban rögzült, mélyült. Diákjaim úgy látom, jól boldogulnak a százas számkörben problémát nem okozott a műveletvégzés.

A pedagógusnak is több és összetettebb feladata van, mint az eddig megszokott módszerekkel. Viszont az órák változatosak és élmény dúsabbak. Ami negatívumként hatott, hogy gépelési hiba akadt a munkafüzet feladatiban. Ha az első osztályos számírási feladatlapok összelettek volna fűzve, nem ment volna annyi idő el a válogatással. De a legbosszantóbb a számomra az volt, hogy második osztály második fél évére nagyon sokat késett a munkafüzet, rengeteg idő elment a nyomtatással. Mikor pedig megérkezett csalódottan vettem tudomásul, hogy rosszul nyomtatták a hátuljára a szorzótáblát, nem úgy ahogy mi tanultuk. Szerintem szerencsés lett volna, ha a bennfoglaló táblát is rányomtatják.

Összegzésül az eddig használt módszerekkel, tankönyvekkel összehasonlítva, szerintem sokkal eredményesebb a matematika tantárgy oktatása. Tapasztalataim alapján a gyermekek jobban szeretik, élvezik a tanítási órákat, a .

Ezúton szeretném megköszönni a fejlesztőknek az áldozatos munkájukat, hogy a mindennapi munkánkat „ segítenek érdekesebbé, változatosabbá tenni”.

Breznayákné Baksi Ildikó
tanító

Szövegértés-szövegalkotás kompetenciaterület „A” modul 5.-6. osztály

2006 augusztusában a szövegértés-szövegalkotás kompetenciaterület oktatásához szükséges 30 órás tanfolyamon vettem részt. Nagyon sok új információ hangzott el, aminek a feldolgozására nem sok idő maradt szeptemberig. Az új módszerek, eljárások között persze már voltak ismerősek is, csak másképp neveztük. A legnagyobb aggodalmat a munkatankönyvek, illetve a tanári útmutatók hiánya okozta. Természetesen ezt a problémát megoldottuk fénymásolással, ami sok időt vett igénybe. Nemcsak én, hanem a diákok is nagy érdeklődéssel várták a magyar órákat. Nyitottak voltak az új dolgokra, de a csoportmunka bevezetése, elfogadtatása 2-3 hónapot is igényelt.

Minél több csoportmunkát végeztünk, annál jobban megértették és megérezték, hogy sokkal jobb eredményt tudnak produkálni, lehetőségük nyílik egymásnak segíteni. Igazi csoportokká, közösségekké kovácsolódtak, ahol egyre nagyobb jelentőséget tulajdonítottak a segítségnyújtásnak, türelemnek, önfegyelemnek, egymás meghallgatásának. Az első fejezet szerepjátékai által a csendesebb tanulók is megbátorodtak. Örömmel foglalkoztak az SMS és az E-MAIL vizsgálatával, hiszen a telefon és számítógép hozzátartozik a mindennapjaikhoz. Sokkal szívesebben és nagyobb sikerrel alkottak véleményt egy-egy fogalomról, ha fürtábrába vagy pókhálóábrába írtuk. A jellemterkép elkészítése is a kedvelt feladatok közé tartozott. Felkeltette a tanulók érdeklődését a Mézga család, mert mindenki látta már rajzfilmen. Így könnyebb volt a feldolgozás. A legnépszerűbb fejezet a Történetek állatokról című fejezet volt. Elnyerték a gyerekek tetszését Romhányi József: Interjú a farkassal, aki állítólag megette Piroskát, Darvasi László: A nagymamát nem eszi meg a farkas! és Piroskát se!, Gerald Durrell: Állatkert a kastély körül, Nemes Nagy Ágnes: Majomka című művei.

A Kapcsolatok I. című fejezet lehetőséget nyújtott arra, hogy a kötelező olvasmányt új módszerekkel dolgozzuk fel. Meghozta ez is a sikerét.

A Vissza a meséhez I. című fejezet is tartogatott új típusú feladatot. A belső hang játék szinte minden tanulót megmozgatott. Ezt a legtöbbet a Szegény Dzsoni és Árnika című meseregény feldolgozásánál alkalmaztuk. A szakaszos szövegfeldolgozás is eredményesnek bizonyosult. Minden tanulót figyelemre és

munkára ösztönzött. A kán mestersége című kazak mese is nagyon tetszett a gyerekeknek, így a hozzá kapcsolódó feladatokat is szívesebben megoldották. A mesefajták közül a csalimese alkotása juttatta sikerélményhez a tanulókat. Véleményem szerint a fejezetbe olyan történetek kerültek, melyek a tanulók érdeklődési körének megfelelnek.

Az 5. fejezetben (Varázsbírodalmak I.) a János vitéz újszerű feldolgozása is folyamatos munkavégzésre ösztönözte a diákokat. A jóslás fejlesztette a fantáziájukat, kreatívvá tette őket. Ekkora megtanulták reálisan értékelni a saját, egymás és csoport munkáját. A jutalomkártya mindig ösztönzőleg hatott a tanulókra. Rengeteg rajzot készítettek ehhez a fejezethez kapcsolódóan, amivel folyamatosan díszítettük a tantermet. A János vitéz című elbeszélő költemény több szereplőjét elkészítették, így szinte egy órától sem maradhatott el a bábozás. Az Activity is meghozta a sikerét, az osztály minden tagja kreatívan vett részt benne.

A kompetencia alapú oktatásnak és a gyerekek hozzáállásának köszönhetően jó eredménnyel zártuk a tanévet, hiszen közepes osztályzat volt a leggyengébb. Az utolsó tanítási napon a diákok név nélkül leírták a véleményüket a magyar órákról. A 16 főből 1 kivételével mindenki azt írta, hogy sokkal jobb volt így tanulni, mint a hagyományos módszerekkel. Azt is leírták, hogy jól érezték magukat és várták az órákat. Örültek, hogy csoportban dolgozhattak, hogy sok rajzot készíthettek.

Én is úgy gondolom, hogy egy kellemes és hasznos tanévet zártunk, bár ehhez rengeteget kellett készülni és dolgozni. Ha a gyerekek aktivitása megmarad, akkor a jövőben is hasonló eredményeket tudunk elérni.

A 2007-es tanév is, hasonlóan az előzőhöz, nagy izgalommal kezdődött. Mivel a munkatankönyvek késtek, ismét fénymásolt anyagot kellett készíteni, hogy tudjunk folyamatosan dolgozni. A 6. osztályos tananyag is fokozatosan vált hozzáférhetővé, ezért eleinte bizonytalannak éreztem magam. Azt gondolom, hogy az éves tananyagot még mielőtt elkezdenénk tanítani, előtte kellene áttanulmányozni ahhoz, hogy zökkenőmentesen és sikeresen tudjunk dolgozni. Örömmel tapasztaltam, hogy a tanulók már várták a magyar órákat. A Játék című fejezetben a játékos feladatokon túl már találkoztunk nehezebbekkel is. Hiába kaptunk a beszédhangok képzési és hangzásbeli sajátosságaihoz jó feladatokat, itt már nem tudták a tanulók

egyformán venni az akadályokat. Több tanítási órát szántam rá, így sikeresen zártuk a fejezetet.

A Kapcsolatok II. című fejezet a tanulók érdeklődéséhez közelálló prózai műveket tartalmaz, ezért nagyon jó volt ebből a könyvből dolgozni. Legjobban Tracy Beaker történetének örültem. Mivel ez egy állami gondozott gyerekről szól, és az osztályban is több ilyen tanuló van, így ők is bátrabban hozzászóltak és örültek, hogy ezáltal középpontba kerültek.

Emil és a detektívek annyiban jelentett problémát, hogy nem olvasták el, így a modul feldolgozása közben kellett ezt a hiányosságot pótolni. A változatos feladatok folyamatosan lekötötték a diákok figyelmét.

Az Örökségünk című fejezet első pillantásra megijesztette a gyerekeket, mert ez a legterjedelmesebb. A Janikovszky Éva történet jó bevezetés volt, mert elnyerte a tanulók tetszését. Mivel a gyerekek többsége vallásos, így sikeresen dolgoztuk fel A bűnbeesés és a Káin és Ábel című szövegeket. A Kőműves Kelemenné és A walesi bárdok című balladák jó lehetőséget kínáltak a dramatizáláshoz, illetve a szerepjátékhoz. Az a tanulók kreativitását mindig növelte. A jellemterkép készítése is sikerélményhez juttatta a diákokat.

Arany János: Toldi című elbeszélő költeményének újszerű feldolgozása is sokkal eredményesebb volt, mint a hagyományos. Az énekek előtt található ráhangoló feladatok jól motiválták az osztályt. A sikeres motiváció pedig általában sikeres tanórai feldolgozást eredményez.

A tanulók az előző tanévben megismert értékelési módszereket továbbra is jól alkalmazták. A csoportokban történő feladatmegoldás is megfelelően történt. A jutalomkártyákkal történő értékelés is ösztönző hatású maradt. A tanulók még precízebbek lettek a munkavégzésben és még nagyobb figyelemmel segítették egymást.

Én úgy gondolom, a programban előírtaknak megfeleltünk és egy újabb eredményes félévet zártunk.

Kupainé Tengeri Mónika
tanár

Szövegértés-szövegalkotás kompetenciaterület „C” modul 1.-2. osztály

Báb- és dráma

A Varázsláda varázslatos világba repített minket.

A továbbképzések, amiken részt vettem nagyon tartalmasak voltak, jól felkészült szakembereket ismerhettem meg, akik rengeteg tanáccsal, ötlettel gazdagítottak.

Régebben már elvégeztem egy 120 órás tánc- és dráma továbbképzést, majd a 2006/2007-es tanévben, mikor a kompetenciaterületet bevezették, kezdtem a tanulmányaimat Tánc- és dráma szakon. A bábosok, drámások mindenütt nagyszerű hangulatot teremtettek.

A drámajátékok során a résztvevők, gyerekek, képzeletbeli (fiktív) világot építenek fel, majd ebbe a képzeletbeli világba szereplőként vonódnak be. A fiktív világon belül ugyanakkor valós problémákkal találkoznak, s ezekből a találkozásokból valós tudásra és tapasztalatra tesznek szert.

A mindennapi kapcsolatfelvételt és kapcsolattartást megkönnyítik.

Régen a kicsik játékok keretében tanulták meg a viselkedési formákat, sok más egyéssel együtt.

A drámajátékok egy része a népi gyermekjátékokat eleveníti fel.

A gyermekek megismerik magukat, társaikat, környező világukat egy-egy gesztus, hanglejtés, az arckifejezés, a viselkedés tükrében. Fokozatosan megtanulják, hogy testi adottságaiknak és személyiségüknek megfelelően a legkülönbözőbb élethelyzetekben pontosan és tisztán fejezzék ki magukat.

Törekedni kell arra, hogy a játékbeli társak vagy épp a széles nyilvánosság ne gátolja meg őket a közlés árnyaltságában és teljességében.

Fokozatosan kialakul bennük az erős szociális és esztétikai érzékenység. A rögtönzött játékok során gyakorolhatják a különféle élethelyzetek, szituációk felismerését, az azokban való eligazodást, a döntést. Erősödik empátiás készségük, képesek lesznek szerepcserére a játékbeli helyzetekben.

A bábjátékok képszerűek, dramatikusak, a cselekmények mozgásra épülnek, ami nagyon fontos a gyermekek életében.

Megelevenednek az élettelen bábuk, amiknek bőrébe bújva a tanulók könnyebben megszólalnak, elmondják véleményüket, kifejezik magukat.

Az elfojtott vágyaikat, indulataikat, feszültségeiket kiélhetik a szerepekben. Játszva tanulnak, fejlődnek.

A gátlásosabb, visszahúzódó gyerekek is könnyebben megnyílnak, fokozatosan bekapcsolódnak a játékokba, kisebb-nagyobb szerepeket vállalnak.

A modulok nagyon jól megszerkesztettek, felépítettek. Bőséges anyagot, játékot, feladatot tartalmaznak. Igaz nagyon sok időt és munkát kell fordítani az előkészületekre.

Igyekeztem a leírtakat, feladatokat végrehajtani, kevés helyen saját ötlettel kiegészíteni.

Most, hogy már ismerem a modulokat, a későbbiekben bátrabban fogom saját ötleteimmel kiegészíteni a foglalkozásokat.

Nagyon jól fejlesztik a modulok a nyelvi kommunikációs képességeket, az empátiát, a kreativitást, az önkifejező képességet, empátiát.

A varázsláda bábjai praktikusak, ötletesek, a gyerekek könnyen meg tanulják használni őket, a botos bábok használata nehezebb, de az évek folyamán ezek mozgatózásában is egyre gyakorlottabbakká válnak.

Élvezetes minden foglalkozás számomra is, nagyon jó hangulatban tevékenykednek a gyerekek, sok móka és kacagás közepette.

Örülök, hogy részese lehetek ennek a munkának.

Baksi Irén
tanító

Matematika-logika kompetenciatérület B modul

Matematikai kompetencia fejlesztése más tantárgyak keretei között

Kémia 7. osztály

A kémia tantárgy elsajátításához vitathatatlanul szükségesek a matematikai kompetenciák és ezek hiánya gyakran okozott nehézségeket. Ennek a problémának a kiküszöbölése is vezetett bennünket amikor ezt a programcsomagot kiválasztottuk. Az ismeretlentől való idegenkedéssel szembe kellett ugyan néznünk, (erre figyelmeztettek is a továbbképzéseken a kipróbálásban résztvevő kollégák)de hamar megbarátkoztak a gyerekek az új módszerekkel.

Az első, ilyen módszerrel tevékenykedő osztályunk a 7. osztály, ahol sokféle új módszert, eljárást kipróbáltunk. Ilyen tevékenységforma a kooperatív tanulás, amely a tanulóktól megkívánja az interperszonális és kiscsoportban való munka képességét. A tanulóknak meg kell tanulniuk azokat a technikákat, melyek az együttműködéshez szükségesek. Ugyancsak időre és tanulásra van szükségük ahhoz, hogy elemezhesék, hogy mennyire működik jól a csoportjuk,mit kapnak a csoporttól, mennyire tudják saját, egyéni képességeiket használni a csoport segítése, a hatékony munkakapcsolat kiépítése érdekében.

A kooperáció sokkal több, mint fizikailag más tanulók társaságában lenni, azaz megtárgyalni az anyagot a többiekkel, segíteni más gyerekeket, vagy szétosztani az anyagot a többi gyerek között, bár ezek mindegyike a kooperatív tanulás fontos tényezője. Segítségével kialakítható a gyerekekben a tolerancia, empátia, a kölcsönös bizalom érzése. Motiváltakká válnak a közös célok elérésére, s közben fejlődnek kommunikációs képességeik, technikáik. Kölcsönösen függenek egymástól, valamennyi csoporttag érdeke, hogy részt vegyen a közös cél elérésében. Megtanulják a kooperatív tanulás módszerével azt is, hogy figyelniük kell másokra, hogy különbözőek vagyunk.

Szembesülnek azzal, hogy más-más nézőpontból értelmezhetünk egy-egy dolgot. Megtanulnak várni, amíg a társaik elkészülnek, megtanulnak felelősséget vállalni önmagukért és másokért is. Egyszóval olyan nélkülözhetetlen szociális készségekre is szert tesznek, amelyek később hasznukra válnak.

A matematika B modul a kémiában nagyon jól elkészített programcsomag. Remekül illeszthető a tantervi tananyaghoz, ugyanakkor olyan gondolkodási képességeket

fejleszt amelyek a hagyományos oktatási módszerek alkalmazáskor nem kerülnek előtérbe. A megszerzett ismeretek alkalmazását, elmélyítését is kitűnően szolgálja. A feladatok megoldása sikerélményhez juttatta a gyerekeket.

Nagyon sajnálom, hogy a 8. évfolyam számára nem készült el ez a típusú programcsomag, és a megkezdett folyamatot nem tudtuk folytatni.

A 2006/2007-es tanévben nem ment zökkenőmentesen a bevezetés késtek a munkafüzetek, a továbbképzések párhuzamosan zajlottak a tanévvel, ismeretlenek voltak a módszerek, de a 2007/2008-as tanévben már sokkal kevesebb problémánk volt. A gyerekek szeretik és várják azokat a kémiaórákat ahol ahogyan ők mondják „kémiaúnk csak máshogy.”

Medvéne Bársony Katalin
mérnök-tanár

Természetismeret 5.-6. osztály

A matematika kompetencia fejlesztésére kiválasztott komponensei, készségei és képességei között számos alapvető fontosságú kritikus készség és képesség van. Ezek esetében az a cél, hogy meghatározzuk a készség és képesség elérendő optimális szintjét és a fejlesztést minden tanuló esetében addig folytatjuk, míg ezt a szintet el nem éri vagy legalábbis eléggé meg nem közelíti. Az oktatást minél korábbi iskolai szakaszban kezdjük el, és minél gyakrabban alkalmazzuk, annál jobban tudjuk majd megközelíteni a készség és képesség elérendő optimális szintjét.

Az új módszer alkalmazásával akkor érhetjük el a készségek és képességek optimális fejlődését, ha a fejlesztést megfelelő gyakorisággal, következetesen és a megfelelő iskolai szakaszban végezzük. Jelentős fejlesztő hatás akkor remélhető el, ha a fejlesztésre hosszabb időszakon át, hetente többször, esetleg több tantárgyban is, párhuzamosan sor kerül.

A 2006/2007-es tanévben az 5 osztályban kezdetem el a kompetencia alapú oktatását, majd a 2007/2008-as tanévben, ugyanebben az osztályban, immár 6.

évfolyamon folytattam. Az osztály létszáma 17 fő volt. A csoportok összetétele heterogén, nagyon különböző szociális háttérrel, motiváltsággal érkeznek ide a tanulók.

Általában csoportmunkában vagy páros munkában dolgoztunk. Szerették a tanulók a kötetlenebb órák menetét, szívesen dolgoztak és szinte mindenki kivétel nélkül elvégezte a számára kitűzött feladatokat.

A rendelkezésünkre álló eszközök jól kidolgozottak, tartalmasak, szépek, jól használhatóak, szeretik alkalmazni. A munkafüzet igényesen kidolgozott, színes képekkel jól illusztrált, szellős, tágas. Nagyon jól használható az ellenőrzések folyamán az elektronikusan letölthető anyag. A tanári segédeszközök kicsit később érkeztek meg számomra így sok segítséget nem nyújtott, inkább saját tapasztalataimra építettem.

A jelenlegi trendnek megfelelően, ha dákjaink meg akarnak felelni a tudás alapú gazdaság és az információs társadalom kihívásainak, akkor biztosítanunk kell számukra a korszerű oktatás lehetőségeit, amelyet a szűkös költségvetési lehetőségek mellett csak e pályázat megvalósításával tudunk biztosítani.

A projekt előrehaladási szakaszaiban a kollégákkal rendszeresen megosztjuk tapasztalatainkat a nevelőtestület többi tagjával és a szülőkkel. A végső szakaszban kiterjesztjük e tevékenységet a következő évfolyamokra, és hálózati együttműködés keretében iskolán kívüli kollégákkal, együttműködő csoportokkal vettük fel a kapcsolatot, látogattuk egymás óráit.

Úgy gondolom a mai gyerekeknek szüksége van a más szemléletű oktatásra ha eredményt akarunk elérni!

Pallér Zsuzsanna
tanár

Életpálya-építés „A” modul

Kémia tantárgyban 7.-8. osztály

Iskolánk pedagógiai programjában a HEFOP programhoz csatlakozás előtt is általánosan elfogadott elv volt a gyerekközpontúság, a tanár-diák viszony közvetlensége.

Ezért nem volt nehéz áttérnünk azokra a módszerekre, amit a kompetencia alapú oktatás jelentett.

Az életpálya-építés kompetenciaterület különösen sok lehetőséget biztosított olyan tanórák megtartására, ahol a gyerekek oldott légkörben tudtak tevékenykedni.

A programcsomag bevezetése az első tanévben ugyanazokat a problémákat vetette fel, mint a többi terület esetében. A továbbképzéseken sem tudtuk még a kezünkbe venni és megismerni a tanulói munkafüzeteket és tanári útmutatókat, de a második félévre normalizálódott a helyzet, és a modulrendszernek köszönhetően a modulok rugalmasan beilleszthetők voltak a tantervi tananyagba.

A diákok is kedvezően fogadták az új típusú órákat. A kompetenciaterület 7. osztályos moduljai közül a tudománytörténettel foglalkozó modul volt a legsikeresebb. Meglepő volt, de egyben örömteli is, hogy olyan diákok is hozzászóltak, akik egyébként hallgatásba burkolóztak a hagyományos órákon.

A kezdeti nehézségek múlásával az órai munka egyre gördülékenyebbé vált és még a legvisszahúzódnóbb tanulók is bekapcsolódtak a feladatok megoldásába. Rájöttek arra, hogy a csapatban dolgozás - kooperálás - egyúttal növeli az egyén teljesítményét is. Felszabadultakká váltak, mert nem nyomasztotta őket a teljesítmény kényszere. Várták és kérdezték, mikor tartunk ismét „újfajta” órát.

Az idővel kifejezőképességük, szókincsük javult. Mertek gondolkodni és gyakran nagyon kreatív ötletekkel álltak elő.

Ezek ismét alátámasztották azt a pedagógiai alapelvet, hogy a játék- és a sikerélmény a legjobb motiváló erő, amely megsokszorozza a teljesítményt.

Számomra is kihívást jelentett, olyan innovatív foglalkozások megtartása, ahol a tanulók iskolai keretek közt, de mégis játékos formában ismerkedtek meg új fogalmakkal, vagy saját véleményüket kellett megvédeniük másokéval szemben egy vita során.

Az elért eredmények megerősítettek bennünket abban, hogy folytatni kell ezt a programot, amely lehetővé teszi, hogy differenciálással a gyengébb képességű, vagy egyéb hiányosságokkal rendelkező gyerekek is felzárkózzanak.

A gyakorlatias, az életből vett példák pedig biztosítják azt, hogy a gyerekek számára ismerős példákon keresztül közelebb kerüljön hozzájuk egy olyan tantárgy amelytől általában idegenkedni szoktak. Sikertült ráébreszteni őket arra, hogy a kémia jelen van az élet valamennyi területén, és számos hétköznapi tevékenység elvégzése könnyebbé, egyszerűbbé és biztonságosabbá válik kémiai ismeretek birtokában.

Mindezek elősegíthetik hogy intézményünkben a mindennapi életben is jól elboldoguló gyerekek kerüljenek ki.

Medvéne Bársony Katalin
mérnök- tanár

Életpálya-építés „A” modul

Testnevelés tantárgyban 7.-8. osztály

Az utóbbi évtized mérései szerint a magyar diákok a fejlett országok többségében tanuló kortársaikhoz képest gyengén teljesítenek az értő olvasás, a számolási, matematikai készségek területén. A mozgáskoordináció és az állóképesség területén is hanyatlás mutatkozik. Mindez indokolja a pedagógusok és az intézményvezetés felkészítésének szükségességét a **kompetencia alapú oktatás elterjesztése** érdekében Ezek birtokában, készíthetik el az új pedagógiai programot, mely szem előtt tartja, hogy a diákokat olyan versenyképes tudással kell "felruházni", amely a munkaerő-piac a boldogulásukat elősegíti.

Iskolánkban a pályázat csúszása miatt csak 2006. szeptemberétől kezdtük el a programot, közben kollégáimmal együtt folyamatosan végeztük a kötelező 120 órás tanfolyamot.

Közvetett célcsoport: A 2006/2007-es tanévben a 7. osztály 27 tanulója, vett részt a testnevelés tantárgy kompetencia alapú oktatásában.

2007. szeptemberétől a 8. osztállyal folytattam a már elkezdett munkát, illetve a 7. osztály 30 tanulója új belépőként jelentkezett.

A csoportok összetétele heterogén, nagyon különböző szociális háttérrel, motiváltsággal érkeznek ide a tanulók. A pályázat megírásakor ugyan 15 tanulóval terveztük az órákat, így a nagy létszám megnehezítette a modulok végrehajtását.

Modulok a 7. osztályban:

- A bemelegítés
- Hogyan öltözzünk fel, és hol fussunk?
- Teljesítmény és versenyfutás
- A dzsúdó
- Játék csapatban

Összegzés a modulokról:

Mind azt 5 modul felépítése követhető volt. A kitűzött céloknak nagyon jól megfeleltek: a szervezetet felkészítette az edzésre, fontos hogy ez által a sérüléseket, baleseteket elkerültük. A Ruházat, cipő gondos megválasztása is fontos volt, hiszen a tanulók nagy része ezzel sem volt tisztában.

Az időkeret, amit a modulleírás adott elegendő volt. Jól ki lehetett tölteni.

A képesség fejlesztéssel volt némi gondom, ugyanis a nagy létszám miatt kicsit nehezebb volt szervezni a feladatokat. A serdülőkor nem mindenkit egyformán érint mentálisan, nem nagyon tudnak uralkodni magukon, tolerancia sokukban hiányzik. A szabályok betartásával is volt probléma. A kudarcot nagyon különböző módon viselik. A jövőben ezek kiküszöbölésére kell odafigyelnem.

Szívesen dolgoznak párokban (de kizárólag homogén összetétel!), csoportokban.

A feladatok mennyisége elég volt. A módszertani és szakmai anyagot nagyon jónak tartom, sok új ismeretanyaggal bővült a tudásom.

A 2007/2008-as tanévben a 7. osztály 30 tanulóival újból kezdtem - az előző év tapasztalatait felhasználva – a kompetencia alapú oktatást. Már több sikerrel tudtam szervezni a csoportokat, jobban odafigyeltek a gyerekek is egymásra.

Modulok a 8. osztályban:

- Havas sportok
- A futás kiegészítő sportjai
- Floorball

Összegzés a modulokról:

A sorrendet az időjárás miatt felcseréltem, először a kiegészítő sportokkal foglalkoztunk, majd a Havas sportok és végül a Floorballal ismerkedtünk meg.

Ez a két utóbbi modul nehezen kivitelezhető minden iskolában. Függ az időjárástól is, de leginkább a felszerelés, ami gondot okoz. Pár tanuló volt már sí táborban és a télen is eljutottak síelni, így az ő tapasztalataikra hagyatkoztunk. A szemléltető anyag nagyon jó, az egyszerűbb feladatokat el tudtuk végezni. Úgy gondolom ez nagyon iskola specifikus modul, jobban örülnék, ha valami mással helyettesítenék.

A Floorballal ugyan ez a probléma. Az iskoláknak nincsen pénzük gumilabdákra sem, amit minden évfolyamon tudnának használni a gyerekek. Egy komplett felszerelés 12 főnek 50 ezer Ft. Így ezt is szemléltetéssel, videó filmnézéssel tudtam megismertetni

a tanulókkal. A közeli település iskolájának van floorball felszerelése, ezt kaptuk kölcsön 2 órára.

A csapatjátékoknál mindig nagy hangsúlyt kap a csapatszellem kialakítása, ami ennél a játéknál kiválóan alkalmazható. Alkalmazkodás egymáshoz, a megváltozott körülményekhez minden esetben fontos volt.

A futás kiegészítő sportjaival nem volt gond, mivel ezzel találkoztak már, csak most kicsit átdolgozottabban, más-más érdekes feladattal ismerkedtek meg. Az óraszám megfelelő volt, bár sok órán használjuk bemelegítéshez sz ugrókötelet, de nem párokban, így ez érdekes volt a tanulóimnak.

A módszertani ajánlásokat nagyon jónak és bőségesnek találtam.

A jelenlegi trendnek megfelelően, ha dákjaink meg akarnak felelni a tudás alapú gazdaság és az információs társadalom kihívásainak, akkor biztosítanunk kell számukra a korszerű oktatás lehetőségeit, amelyet a szűkös költségvetési lehetőségek mellett csak e pályázat megvalósításával tudunk biztosítani.

A projekt előrehaladási szakaszaiban a kollégákkal rendszeresen megosztjuk tapasztalatainkat a nevelőtestület többi tagjával és a szülőkkel. A végső szakaszban kiterjesztjük e tevékenységet a következő évfolyamokra, és hálózati együttműködés keretében iskolán kívüli kollégákkal, együttműködő csoportokkal vettük fel a kapcsolatot, látogattuk egymás óráit.

Úgy gondolom a mai gyerekeknek szüksége van a más szemléletű oktatásra ha eredményt akarunk elérni!

Juhász Judit
Tanár

Életpálya-építés „A” modul 1.-2.osztály

Manapság egyre több kihívásnak kell megfelelni, egyre több kihívásra kell rugalmasan reagálni, saját és környezetünk nyújtotta lehetőségeket megtalálva. Ehhez szükség van az ismeretek bővítésére, a képességek fejlesztésére. Gazdagítani kell a tanulók énképét, formálni, gazdagítani a helyes önértékelésüket. Ismerniük kell egyéni adottságaikat, készségeiket, képességeiket. Fejleszteni kell az együttműködési képességeiket, a szabálykövető és kritikai gondolkodásukat. Egyre nagyon önállóságra kell szert tenniük a tanulás terén.

Ehhez nagy segítséget, rengeteg lehetőséget nyújt az Életpálya-építés kompetenciaterület.

A 120 órás továbbképzés életpálya-építéssel foglalkozó részén kevés gyakorlati tanácsot, használható útmutatást kaptunk. Jóformán azt sem tudtuk, mit kell tennünk, mi ez az egész. Sokat kellett utána olvasni, érdeklődni. Majd a modulok tanulmányozása és a munka során lassan világossá vált a feladat.

A legnagyobb gondot az okozta, hogy az elmúlt tanévben, az adatbankban a tanári útmutatóból hiányoztak a képek, amiket csak április végre töltöttek fel.

A modulok többsége a képekre épült. Nagyon sok munkát és időt vett igénybe ezek pótlása. Rendszeresen kikértem a mentorom véleményét, tanácsot, javaslatokat kértem tőle. A modul felépítése alapján igyekeztem megfelelő képeket beszerezni, amiket hol kinyomtatva, kivetítve, vagy könyvekből megmutatva használtunk. A tanulók munkafüzetében voltak hibák, pl. a nyuszi család helyett egereket találtunk.

A 2006/2007-es tanévben kezdtem a munkát az első osztályosokkal, környezetismeret óra, differenciált képességfejlesztés és sportköri keretek között.

A 2007/2008-as tanévben természetismeret óra keretében folytattam tovább a munkát a második évfolyamon.

Az osztály összetétele heterogén, a tanulók különböző motiváltságú, szociális háttérű családokból kerültek ki.

Vannak tanulók az osztályban, akik még játékos formában is nehezen vonhatók be a tevékenységekbe.

A 2007/2008-as tanévben már könnyebb volt a munka, mert addigra sok tapasztalatot szereztem az előző év folyamán.

Igyekeztem a modulban leírtakat betartani, a feladatokat végrehajtani különösebb változtatás nélkül.

Összességében tanulók szívesen vettek részt az órákon, foglalkozásokon. A kezdeti nehézségek után szívesen dolgoztak csoportokban, lekötötte őket a sok feladat, tevékenység, új ismeret.

A modulok sok feladatot tartalmaznak, jól felépítettek, igaz, sok felkészülést, előzetes munkát igényelnek.

A fejlesztés területei jól felölelik a gyermekek életének legfontosabb tevékenységeit, amelyek az életpálya-építés feladatainak megoldásához járulnak hozzá.

Tapasztalatot szerezhetnek saját szerepeikről másokkal való viszonyukban, a pozitív énképük formálásában, a szándékok és attitűdök alakításában.

Megismerhetik szűkebb és tágabb környezetük mindennapi élethelyzetét, hagyományait, szokásait, népszokásainkat.

Természetünk, környezetünk védelmét. Tudatosul bennük, hogy cselekedeteik hatással vannak a környezetükre, az ember a természet része.

A fejlesztési területek között megtalálható az egészséges életmódra nevelés, amire mai világunkban nagyon fontos.

Megismerkedhetnek a népi mesterségekkel, foglalkozásokkal. Sajnos településünkön nincsenek lehetőségek ezek gyakorlati megismerésére.

A nemezelésnél nem tudtunk gyapjút áztatni, szerintem a gyapjú, gyékény beszerzése máshol is gondot okozott.

Tanulási szokásokat, módszereket, egyéni sajátosságaikhoz igazodó technikákat sajátíthatnak el az élethosszig tartó tanuláshoz szükséges képességeik fejlesztéséhez.

A továbbiakban nagyobb gyakorlattal, tapasztalattal tudom folytatni a munkát a tanulók adottságaihoz, képességeihez igazítva a modulok tartalmát.

Baksi Irén
Tanító

Halmaj.2008-01-25